

Toenperrään Lumpeessa ollaan!

Toenperän kirjasto toteutti vuoden 2016 aikana visionsa yhdessä Etelä-Savon kirjastojen kanssa. Syntyi Lumme-kirjastot – yhteinen eteläsavolainen kirjastoyhteisö ja yhteinen verkkokirjasto. Otimme yhdessä ensimmäisen askeleen kohti yhteistä asiakkuutta ja kokoelmaa kaikille eteläsavolaisille. Toinen askel harpattiin vuoden vaihteessa: yhteinen kokoelmatietokanta ja kuljetukset kirjastojen välillä toteutuivat. Varaaminen ja kuljetukset ovat maksuttomia kirjastojen välillä.

Kirjastot ottivat samalla käyttöönsä Kohan. Koha on kirjastojärjestelmä ja merkitsee Uuden Seelannin alkuperäiskansan maorien kielessä lahjaa. Kaikki ei suinkaan käynyt aluksi kuin siellä kuuluisassa Strömsössä, mutta avoimen lähdekoodin järjestelmä antaa mahdollisuudet yhdessä kehittää järjestelmää. Vuoden aikana kunnat ja niiden mukana Juvan kuntakin ovat lunastaneet Koha-Suomi -yhtiön osakkeita asukasluokkaan vastaavan määrän. Olemme siis osa Koha-perhettä. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Mikkelin kaupunginkirjaston kirjastojohtaja Virpi Launonen. Koha-kirjastojärjestelmää käyttää jo lähes puolet Suomen kirjastoista. <https://koha-suomi.fi/>

Asiakkaille siirtyminen Lumme-kirjastoksi näkyi vuonna 2016 kirjastokortissa: samalla kortilla onnistuu lainaus niin Varkaudessa kuin Juvallakin kuten myös Savonlinnassa, Mikkelissä ja Pieksämäellä. Etelä-Savon kunnista kaksi – Sulkava ja Kangasniemi – eivät toistaiseksi ole osa Lumme-kirjastoja.

Kohan jälkeen vedenpaisumus

Juvan kirjaston toimintavuotta leimasi uuden järjestelmän käyttöönoton lisäksi syksyllä tapahtunut vesivahinko. Kirjasto oli suljettuna yhteensä 7 viikkoa syksyn aikana: lokakuun alussa kaksi viikkoa ja marraskuun lopusta yli loppiaisen. Se vaikutti toimintaan myös siirtämällä tapahtumia muihin paikkoihin. Lainaukseen kiinniolo vaikutti edelliseen vuoteen verrattuna hämmästyttävän vähän: kirjastoauto Jasso Toenperä kompensoi pääkirjaston kiinnioloa hienosti. Edellisen vuoden lainausmääriin vaikutti uuteen järjestelmään siirtyminen: kaikki Toenperän kirjastot olivat suljettuja kolmen viikon ajan vuoden vaihteessa. Kiinniolo vähensi lainausta Juvalla vuonna 2015 noin 8%. Vuoden 2016 lainaus säilyi sen sijaan lähes samana kuin 2015. Sen sijaan kävijäluvuissa kiinniolo näkyy 10% laskuna.

Tie taiteeseen on tie hyvinvointiin

Toenperän Juvan kirjaston toiminnan yksi painopiste vuonna 2016 oli taidekasvatus. Kirjaston omana hankkeena pystyimme tarjoamaan akvarelli- ja akryylivärituokioita noin 300 lapselle 24 eri ryhmässä. Opetustunteja oli yhteensä 31. Juvalaiset taiteilijat ohjasivat koululaisryhmiä: Anu Ahonen akvarellimaalausta ja Hanna Rätty akryylimaalausta. Myös opettajille järjestettiin Riitta Moisanderin asiantuntijaluento taidekasvatuksesta. Hän puhui samana päivänä myös kirjastolla. Anu Ahosen taidekasvatusluento kuultiin keväällä.

Kirjasto sai myös Mikkelin aluetaidemuseon Hiljaiseloa –kiertonäyttelyn ja sen yhteydessä hienon tarjoukseen opetusryhmien järjestämiseen. Kirsimaria Törönen-Ripatti kierrätti ja puhutti niin aikuis- kuin koululaisryhmiä toukokuussa 2016. Toisen päivän tunnit taidemuseo tarjosi juvalaisille ja toisen päivän pystyi kirjasto kustantamaan hankerahalla.

Yhteistyötä Lastenkulttuurikeskus Verson kanssa jatkettiin. Keväällä Katja Kähkösen kehittämä konsepti satutunneille jatkui. Satu-täti ja hänen ottopoikansa Aatos jatkoivat tunteiden käsittelyä ja ilmaisua satujen avulla lasten kanssa. Syksyllä satutunnit olivat teatterillisempia: Kaisla Pirkkalaisen Täti Tiikeri ja Iiris Salmelan Täti Tarina runottivat ja saduttivat lapsia. Lapset saattoivat myös lukea lukukoirille ja kuunnella kuinka mies luki tarinaa. Heikki Laukkanen keräsi kaksikymmentä lasta kuuntelemaan marraskuussa. Nukketeatteri Kukkaro esitti Matkalla myllylle – esitystä Joroisissa 10 kertaa. Esitys tavoitti yhteensä noin 700 lasta.

Kirjasto kaikille

Toenperän Juvan kirjaston toinen painopiste vuonna 2016 oli Celia-kirjaston palveluiden tarjoaminen asiakkaille. Celia-kirjasto on lukesteisille palveluja tarjoava kirjasto, joka on viime vuosina halunnut tarjota palvelunsa yleisten kirjastojen kautta. Kunnankirjastojen saavutettavuus on toista luokkaa kuin valtakunnallisen entisen Näkövammaiskirjaston. Kirjasto koulututtui aiheeseen vuonna 2015 ja aloitti toiminnan, mikä on laajentunut vuoden 2016 aikana. Kirjasto on hankkinut Celia-äänikirjoja noin 160 nidettä. Kirjaston kautta rekisteröitiin Celia-kirjaston suoratoistokuunteluun 24 asiakasta. Palvelu on osoittautunut erittäin tärkeäksi.

Gottlund-viikko järjestettiin kolmatta kertaa

Juvan kirjastossa oli tapahtumapaikkana myös aikuisille. Luentoja on järjestetty yhteistyössä Järvi-Saimaan kansalaisopiston kanssa vuodesta 2014 saakka. Luennoilla käsiteltiin niin jokamiehen oikeuksia kuin kirjallisuutta. Runopiiri ja lukupiiri kokoontuivat säännöllisesti. Näyttelyn avajaisten yhteydessä järjestettiin tilaisuuksia: Valma Karhusen muistonäyttely kokosi yli 40 henkeä heinäkuun alussa.

Gottlund-viikkoja vietettiin kesällä 2016 jo kolmatta kertaa. Viikon järjestelyissä olivat mukana kulttuuritoimi, kirjasto ja vapaaehtoisten toimijoiden joukko. Kirjasto on ollut tiiviisti osana viikkoa alusta lähtien: kirjasto on vastannut Gottlundia käsittelevästä luennosta, ollut mukana runopiirin kanssa runokävelyssä ja tarjonnut tilat ja tarjoilut Gottlund-runokilpailun voittajien julkistustilaisuudelle. Runokävely järjestettiin kesällä 2016 Pattoin perintötilalla ja osoittautui menestykseksi. Mukana lähes sateisella säällä käveli noin 35 runon ystävää. Musiikin tutkimuksen professori Timo Leisiö piti erittäin ansiokkaan luennon Gottlundista sävelmien keräjäänä. Runokilpailuun osallistui tälläkin kertaa noin 40 kilpailijaa.

Yhteensä lasten ja aikuisten tilaisuuksia järjestettiin 109 ja niihin osallistui noin 1400 henkeä. Kirjastonkäytönopetusta annettiin 22 ryhmälle, joissa oli oppilaita 362. Lukukettu-lukudiplomia esiteltiin kaikille Toenperän koululuokille yhteensä 58 kertaa noin 750 sadalle koulukkaalle (Juvalla 26 ryhmää).

Kirjaston vilkas näyttelytoiminta jatkui. Professori Tuomas Sopenen toi Juvan kirjastoon ryijykokoelmastaan kansanomaisia ryijyä. Hän myös luennoi aiheesta. Näimme myös Kirsti Kirjavaisen Nepalilä valokuvia ja Peter Strebelin valokuvanäyttelyn. Kesällä alkoi akvarelliputki: Valma Karhusen muistonäyttelyn jälkeen akvarellejaan esittelivät juvalaissyntyinen Anneli Kemppinen ja Juvallakin kuvataideopettajana toiminut Kaija-Leena Hänninen. Juvalaisia näyttelynpitäjiä olivat Jutakka ry, Aila Airaksinen, Kirsi Nurmo sekä Johanna Parkkinen.

Savonlinnalainen vaatesuunnittelija Kaisa Turtiainen piti huhtikuussa viehättävän näyttelyn Iloinen tyttö.

Henkilökunta muutostilassa

Kirjaston henkilökunta oli muutostilassa. Pirjo Nousiainen jäi eläkkeelle lokakuussa 2015 ja hänen tilalleen valittiin toukokuussa 2016 Mirka Jantunen Helsingistä. Sijaisuutta hoiti puolen vuoden ajan Soila Hytönen Juvalta. Projektityöntekijäksi valittiin lokakuussa Piia Häkkinen Juvalta. Toenperän kirjaston tavoitteena on resurssien mukaan tarjota nuorille niin harjoittelu-, työkokeilu kuin kuntouttavan työtoiminnan paikkoja. Kesällä 2016 kirjastossa työskentelivät Eveliina Pylkkänen, Janette Kivimäki sekä Katri Tuovinen

Hankinta

Juvan kirjaston aineiston hankintaluvut eivät viime vuodelta ole luotettavia järjestelmävaihdoksen vuoksi. Aineistoa kuitenkin hankittiin suurin piirtein samalla laialla kuin edellisinä vuosina: kirjoja noin 3000 nidettä, musiikkiäänitteitä noin 200, elokuvia noin 230. Uutena hankintana tulivat Celia-äänikirjat, joita hankittiin 161 nidettä. Lehtihankinta on samoin pysynyt hyvin tasaisena vuodesta 2012 lähtien. Printtilehtiä kirjastoon tilattu parikymmentä, etenkin paikallislehdet ovat tärkeää aineistoa, ja aikakauslehtiä kirjastoon on joko tilattu tai saatu noin 140 vuosittain. Sanomalehtitarjontaa on useamman vuoden täydentänyt e-press eli näköislehtien digitietokanta. Sen rinnalle saatiin vuoden alusta e-Magz, joka on aikakauslehtien digitietokanta. Kirjastosta poistettiin aineistoa 1300 nidettä

Tunnusluvut 2014-2016

	2014	2015	2016
Lainat	117331	108132	107733,3
Lainoja asukasta kohti	17,91	16,34	16,45
joista kirjastoautosta	15244	14160	18229
Fyysisiä käyntejä	76140	72641	64353
joista kirjastoautossa	5508	4355	4903
Käyntejä asukasta kohti	11,5	11	9,8
Lainaaajia	2526	2402	2282
Kulut asukasta kohti	64,6 €	65,6 €	68,4 €

Kuluissa on mukana kirjaston vesivahinko, minkä vaikutus on noin 5 € asukasta kohti.

Juvalla, 24.03.2016

Päivi Lehmusvuori
kirjastonjohtaja
Teonperän kirjasto, Juvan kirjasto